

Arbeidstilsynet
post@arbeidstilsynet.no

Oslo 11.9.2019

Innspill til Arbeidstilsynets høring om HMS-kort for renhold og bygg- og anlegg

Det vises til høringsbrev fra Arbeidstilsynet av 1.7.2019 om forslag til endringer i forskrift om offentlig godkjenning av renholdsvirksomheter og om kjøp av renholdstjenester og forskrift om HMS-kort på bygge- og anleggsplasser. Høringsfristen utløper 1.10.2019.

Norsk Øko-Forum (NØF) organiserer mer enn tusen medlemmer fra bl.a. skatteetaten, politi- og påtalemyndighet, tolletaten, NAV, Arbeidstilsynet og ansatte i anti-hvitvaskingsenheter innen bank og forsikring. Våre medlemmer arbeider i førstelinje med avdekking og oppfølging av økonomisk kriminalitet, og har bred praktisk erfaring på området.

Norsk Øko-forum mener at virkelighetsbeskrivelsen som ligger til grunn for høringsbrevet er ikke er dekkende. Dagens kontroll med HMS-kort er ikke tilstrekkelig for å forebygge juks med identitet, og legger til rette for hvitvasking og heleri. Dette er bekymringsfullt og er med på å komplisere både bekjempelse og forebygging av a-krim.

Foreningen vil påpeke at dette temaet også ble omtalt i høringssak fra Arbeids- og Sosialdepartementet (saksnr 15/6209) der Politidirektoratet (POD) innga hørings svar på vegne av politietaten. Dette hørings svaret legges for ordens skyld ved. Norsk Øko-Forum kan ikke se at de innspill som der fremkom har blitt hensyntatt. Vi ser heller ikke at POD står som høringsinstans i nærværende prosess. Vi anmoder om at direktoratet på nytt vurderer de innspill som fremkom i PODs høringsbrev fra 2015.

Korrekt ID er et svært viktig punkt i kampen mot sosial dumping og arbeidsmarkeds kriminalitet, og tilliten til alle former for dokumentasjon som underbygger en persons identitet må således være svært høy. Forskriften slik den fremstår i dag er etter vår oppfatning i liten grad egnet til å avdekke den type HMS-kortmisbruk som våre medlemmer ser i sine saker. De foreslåtte endringene vil heller ikke gjøre forskriften mer effektiv i arbeidet mot kriminalitet. HMS-kortsystemet vil også med denne endringen alt for lett kunne omgås.

Etter foreningens mening bør det på nytt vurderes hvilken kompetanse som skal kreves av den som utfører ID-kontrollen, og det bør sikres at kortutsteder foretar den kontrollen de er satt til, og har mulighet til å gjøre. Kontroll med utenlandske arbeidstakere og utstedelse av HMS-kort bør foretas av kompetent offentlig myndighet og etter personlig fremmøte.

Kontroll må foretas mot originaldokumenter, noe som nødvendiggjør fremmøte. Kontroll mot fysisk dokument er den eneste formen for reell ID-kontroll. Hvis denne ikke utføres vil ordningen fortsette å virke mot sin hensikt. En reell kontroll er det som vil kunne avsløre og stoppe utstedelse av HMS-kort på bakgrunn av forfalskede legitimasjonskopier. Kontrollørene bør ha tilgang til DUF- og passregisteret, men de personvernmessige og tekniske problemstillingene knyttet til dette må vurderes.

Utenlandske arbeidstakere må avkreves pass eller nasjonalt ID-kort som grunnlag for å få utstedt HMS-kort. Andre utenlandske dokumenter, eventuelt norsk bankkort eller førerkort, anses ikke å være tilfredsstillende. Dersom arbeidstakeren ikke har eller kan skaffe pass eller nasjonalt ID-kort, for

eksempel på grunn av forholdene I hjemlandet, må utlendingsmyndighetene kontaktes for å få Identiteten verifisert.

Ved utstedelse av HSM-kort må det sjekkes om det foreligger tidligere søknader på samme ID. Dette vil avsløre tilfeller hvor det forsøkes søkt på HMS-kort til flere personer på samme Identitet, også der hvor det benyttes profesjonelt forfalskede dokumenter.

På vegne av sentralstyret

(elektronisk signatur)

Inger A. E. Coll
Leder
Norsk Øko-Forum